

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 05395-15/2021-ERU

V Jihlavě dne 19. dubna 2022

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **Utylis Energie s.r.o.**, se sídlem Jihovýchodní V 913/7, 141 00 Praha 4, IČ: 241 21 975 (dále též „odpůrce“), zastoupené Mgr. Tomášem Bejčkem, advokátem v artpatent, advokátní kancelář s.r.o., se sídlem Dukelských hrdinů 12, 170 00 Praha 7, IČ: 036 36 372, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05395-6/2021-ERU ze dne 19. srpna 2021 (sp. zn. OSS-05395/2021-ERU), kterým Energetický regulační úřad jakožto správní orgán věcně příslušný podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl, že právní vztah mezi paní [REDAKCE] ar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE] (dále jen „navrhovatelka“), zastoupenou společností SIMPLY ENERGY – Partner v energetice s.r.o., se sídlem Závodu míru 584/7, 360 17 Karlovy Vary, IČ: 027 90 637, a odpůrcem, údajně založený smlouvou o sdružených službách dodávky plynu č. 8801032767 ze dne 26. února 2020 k odběrnému místu na adrese [REDAKCE], evidovanému pod č. EIC: [REDAKCE], nevznikl, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti Utylis Energie s.r.o., se sídlem Jihovýchodní V 913/7, 141 00 Praha 4, IČ: 241 21 975, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05395-6/2021-ERU ze dne 19. srpna 2021 (sp. zn. OSS-05395/2021-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Dne 21. června 2021 obdržel Energetický regulační úřad návrh na zahájení sporného řízení podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. energetického zákona. Navrhovatelka v rámci popisu skutkových okolností uvedla, že dne 8. října 2019 udělila plnou moc společnosti Energetické Aukce s.r.o., se sídlem Bohdalecká 1460/8, 101 00 Praha 10, IČ: 038 37 319

(dále též „zprostředkovatel“), nicméně dne 20. prosince 2019 této společnosti zaslala odvolání plné moci. Zprostředkovatel toto odvolání plné moci nerespektoval a dne 26. února 2020 za navrhovatelku uzavřel s odpůrcem smlouvu o sdružených službách dodávky plynu, a to k odběrnému místu na adrese [REDAKCE], EIC: [REDAKCE] (dále též „Smlouva o dodávce“). Odpůrce je názoru, že plná moc nebyla odvolána platně a že zprostředkovatel byl oprávněn za navrhovatelku jednat. Mezi stranami tak existuje spor o existenci právního vztahu na základě uzavřené Smlouvy o dodávce, přičemž navrhovatelka se domáhá vydání rozhodnutí, že tento právní vztah nevznikl.

Odpůrce se k věci vyjádřil dne 8. července 2021. Uvedl, že odvolání plné moci navrhovatelkou je neplatné a že tudíž zprostředkovatel byl oprávněn v zastoupení navrhovatelky smlouvu s odpůrcem uzavřít. Mezi navrhovatelkou a zprostředkovatelem bylo ujednáno, že plnou moc lze odvolat pouze z důvodu, že Příhláška k energetické soutěži/Rámcová smlouva o poskytování služeb v oblasti optimalizace nákladů na pořízení energií uzavřená dne 8. října 2019 (dále jen „Rámcová smlouva“) pozbyla účinnosti. S odkazem na § 442 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), tak shrnul, že byl sjednán důvod pro odvolání zmocnění, tento důvod nenastal (Rámcová smlouva pozbyla účinnosti na základě výpovědi ke dni uplynutí výpovědní doby dne 30. června 2020) a zároveň se navrhovatelka nedovolala žádného vážného důvodu pro odvolání plné moci. Smlouva s odpůrcem tedy byla uzavřena na základě platné a účinné plné moci, navrhovatelka je proto smlouvou vázána.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 05395-6/2021-ERU ze dne 19. srpna 2021 bylo rozhodnuto, že právní vztah mezi navrhovatelkou a odpůrcem údajně založený Smlouvou o dodávce nevznikl.

Energetický regulační úřad kvalifikoval Rámcovou smlouvu uzavřenou mezi navrhovatelkou a zprostředkovatelem jako smlouvu příkazního typu, přičemž její obsah zhodnotil tak, že navrhovatelka poskytla zprostředkovateli prakticky neomezené jednání ve věci změny dodavatele. Rámcová smlouva obsahuje tedy i dohodu o zastupování. Navrhovatelka dále udělila zprostředkovateli dne 8. října 2019 plnou moc, kterou byl zprostředkovatel zmocněn k právním jednáním vůči třetím subjektům souvisejících s procesem volby a změny dodavatele plynu. Následně navrhovatelka plnou moc odvolala dopisem ze dne 20. prosince 2019 (doručeným nejpozději dne 31. prosince 2019), ovšem dne 26. února 2020 uzavřel zprostředkoval za navrhovatelku Smlouvu o dodávce s odpůrcem. Podle Rámcové smlouvy bylo ujednáno, že plnou moc lze odvolat pouze z důvodu, že tato smlouva pozbyla účinnosti, a to s účinky odvolání plné moci v případě ukončení smlouvy výpovědí ke dni pozbytí účinnosti této smlouvy. Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že Rámcová smlouva neumožňuje odvolání plné moci, není sjednán žádný specifický důvod odvolání plné moci, naopak je sjednána nemožnost odvolání plné moci po celou dobu trvání Rámcové smlouvy až do okamžiku jejího zániku. Při aplikaci § 442 občanského zákoníku tak prvostupňový orgán dospěl k závěru, že nebyly platně sjednány důvody pro odvolání zmocnění, a navrhovatelka tak nebyla nijak omezena v možnosti odvolat zmocnění.

Navrhovatelka zmocnění odvolala nejpozději dne 31. prosince 2019, zprostředkovatel proto pozbyl oprávnění za navrhovatelku uzavřít v zastoupení Smlouvu o dodávce. Právní vztah na základě Smlouvy o dodávce uzavírané dne 26. února 2020 mezi navrhovatelkou a odpůrcem

nevznikl, neboť jej navrhovatelka dodatečně neschválila (ze strany zprostředkovatele se jednalo o nezmocněné jednání).

III. Rozklad odpůrce

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05395-6/2021-ERU ze dne 19. srpna 2021, které bylo odpůrci doručeno dne 23. srpna 2021, podal odpůrce dne 6. září 2021 blanketní rozklad, který byl doplněn dne 13. září 2021.

Odpůrce uvedl, že Energetický regulační úřad věc nesprávně právně posoudil. Podle odpůrce ujednání o důvodech odvolání plné moci v Rámcové smlouvě je vedeno legitimními zájmy. Nelze se ztotožnit se závěrem prvostupňového orgánu o tom, že navrhovatelka se zprostředkovatelem uzavřela jednak tzv. dohodu o plné moci, a zároveň, že udělila samostatnou plnou moc, resp. nelze přistupovat k plné moci a Rámcové smlouvě jako ke dvěma dokumentům, které spolu nijak nesouvisí. Na plnou moc je třeba nahlížet jako na součást smluvního zastoupení podle Rámcové smlouvy, ke které se obě strany dobrovolně zavázaly.

Podle odpůrce Energetický regulační úřad svými závěry popřel smluvní volnost účastníků Rámcové smlouvy, když nerespektoval smluvními stranami sjednaný důvod odvolání zmocnění. Odpůrce uvedl, že omezení odvolatelnosti je legitimní a představuje proporcionální nástroj k ochraně legitimních zájmů sledovaných Rámcovou smlouvou, a to jak zájmů smluvních stran Rámcové smlouvy, tak i zájmů třetích osob. Prvostupňový orgán tak dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že mezi navrhovatelkou a zprostředkovatelem nebyly platně sjednány důvody pro odvolání zmocnění.

Dále odpůrce namítl, že mezi navrhovatelkou a jejím právním zástupcem (společností SIMPLY ENERGY – Partner v energetice s.r.o.) existuje zjevná kolize zájmů. Právní zástupce navrhovatelky je konkurenčním subjektem vůči odpůrci a má primární zájem na tom, aby zákazníci odpůrce byli převedeni právě k němu. Podle názoru odpůrce upřednostňuje právní zástupce své zájmy před zájmy navrhovatelky, čímž je porušen § 437 občanského zákoníku. S ohledem na uvedené odpůrce navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci Energetickému regulačnímu úřadu k novému projednání.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad odpůrce byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí ve smyslu podaného rozkladu Rada dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí je věcně správné, byť mu lze vytknout určité nedostatky v odůvodnění. To se týká především právní argumentace ohledně smluvního ujednání omezujícího odvolání zmocnění, kdy v odůvodnění nejsou obsaženy komplexní úvahy, na základě kterých správní orgán dospěl k závěru o neplatnosti tohoto ujednání. Tyto nedostatky v odůvodnění je nicméně možné odstranit v rámci tohoto rozhodnutí, neboť napadené rozhodnutí jinak ob stojí. Podklady obsažené ve spise jsou dostačující ve vztahu

ke zjištěnému skutkovému stavu a právní argumentace v tomto rozhodnutí je pouze doplňující, není nijak v rozporu s tím, co již bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí. V tomto smyslu je tak možné se vypořádat s námitkami odpůrce vznesenými v rámci rozkladu a zároveň doplnit odpovídající argumentaci.

Odpůrce se primárně ohradil proti závěru Energetického regulačního úřadu, že navrhovatelka se zprostředkovatelem uzavřela jednak tzv. dohodu o plné moci a že zároveň udělila plnou moc. Podle názoru odpůrce nelze přistupovat k Rámcové smlouvě a plné moci jako ke dvěma dokumentům, které spolu nesouvisí. Plná moc není samostatným jednostranným právním jednáním, nýbrž je součástí smluvního zastoupení (dle Rámcové smlouvy), ke kterému se obě strany dobrovolně zavázaly.

Tato námitka ze strany odpůrce je nesrozumitelná a vyvěrá zřejmě spíše z nepochopení závěrů uvedených v napadeném rozhodnutí. V napadeném rozhodnutí není nikde konstatováno, že se jedná o dva samostatné nesouvisící dokumenty, vyjádřeno je toliko to, že Rámcová smlouva obsahuje dohodu o plné moci, která však neobsahuje žádné platné omezení odvolání plné moci ve smyslu určitých důvodů. Tyto závěry ale nejsou v rozporu s tím, co uvádí odpůrce. Přesto je vhodné je podrobněji odůvodnit.

V případě Rámcové smlouvy se jedná o smlouvu smíšenou, která v sobě zahrnuje jak obsahové náležitosti příkazu (§ 2430 a násl. občanského zákoníku), tak smlouvy zprostředkovatelské (§ 2445 a násl. občanského zákoníku). Tato kvalifikace odpovídá obsahu Rámcové smlouvy, podle něhož se zprostředkovatel zavazuje zajistit pro odběratele výběr dodavatele podle určitých kritérií a s takto vybraným dodavatelem uzavřít jménem a na účet odběratele smlouvu. K tomu lze poukázat na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 533/2005 ze dne 28. června 2007: *„Je-li předmětem smlouvy pouze závazek vyhledat kupce a učinit opatření k tomu, aby kupní smlouva mohla být s třetí osobou jako kupujícím uzavřena, odpovídá takové ujednání smlouvě zprostředkovatelské. Je-li však předmětem smlouvy závazek nejenom vyhledat potencionálního kupce, ale též za zájemce zprostředkovanou smlouvu s třetí osobou uzavřít, pak se jedná o smíšenou smlouvu zprostředkovatelskou a příkazní, avšak ke vzniku platného závazku mezi zájemcem a třetí osobou by byla nutná písemná plná moc, udělená zájemcem k tomu, aby zprostředkovatel jménem zájemce uzavřel s třetí osobou kupní smlouvu.“*

V rámci zastoupení je třeba odlišovat „vnitřní vztah“, který vzniká mezi zastoupeným a zástupcem (v případě smluvního zastoupení založený dohodou o zastoupení), a „vnějším vztahem“, který vzniká mezi zástupcem a třetí osobou (jde o plnou moc osvědčující zástupčí oprávnění). Dohoda o zastoupení je přitom obecným pojmem, může se jednat o různé smluvní typy, například právě o smlouvu příkazní atd., přičemž tato dohoda zakládá možnost či většinou spíše povinnost jinou osobu zastupovat, tedy jeho jménem a na jeho účet jednat. V tomto případě je dohoda o plné moci obsažena v Rámcové smlouvě, jak správně prvostupňový orgán konstatoval. K tomu je také třeba zdůraznit, že „vnitřní“ a „vnější“ vztah mohou trvat nezávisle na sobě. Pro zánik zmocnění obecně nemusí stačit, že zanikl právní vztah z dohody o zastoupení (v tomto případě z Rámcové smlouvy), stejně jako pro zánik dohody o zastoupení nemusí stačit zánik zmocnění. Uvedené ovšem samozřejmě neznamená, že by spolu dohoda o zastoupení a udělená plná moc nesouvisely.

V posuzovaném případě je řešena problematika odvolání plné moci navrhovatelkou, tedy odvolání zmocnění. Odvolání zmocnění je jednostranným právním jednáním zmocnitele (§ 448 občanského zákoníku), kterým zaniká zástupčí oprávnění, a to navzdory skutečnosti,

že v případě smluvního zastoupení toto zástupčí oprávnění vzniklo naopak na základě dvoustranné dohody (Rámcové smlouvy). Právní úprava obecně vychází ze zásadní odvolatelnosti zmocnění (srov. § 442 občanského zákoníku), což bude rozvedeno dále. Je-li tedy odvoláno zmocnění, pak zaniká zástupčí oprávnění, byť samotná dohoda o zastoupení může existovat dále. V takovém případě tak nejsou dotčeny nároky vyplývající z „vnitřního“ vztahu.

V napadeném rozhodnutí v tomto ohledu nebylo nijak zpochybňováno, že by navrhovatelka a zprostředkovatel neujednali smluvní zastoupení ve smyslu § 441 a násl. občanského zákoníku, napadené rozhodnutí je v tomto zcela jednoznačné a není zřejmé, z čeho vyplývá odpůrcovo nepochopení.

Zásadní je až další námitka, která míří k samotné podstatě věci, tedy že Energetický regulační úřad dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že mezi navrhovatelkou a zprostředkovatelem nebyly platně sjednány důvody pro odvolání zmocnění podle § 442 občanského zákoníku. Podle odpůrce nemohla navrhovatelka odvolat zmocnění neomezeně podle své vůle. Podle odpůrce je třeba reflektovat, že plná moc nesměřovala pouze k uzavření nové smlouvy, ale rovněž i k ukončení smlouvy předchozí, tomuto odpovídá navázání důvodu pro odvolání plné moci na pozbytí účinnosti Rámcové smlouvy. V tomto směru bylo omezení odvolatelnosti zmocnění zcela legitimní, slovy odpůrce proporcionální k ochraně legitimních zájmů sledovaných Rámcovou smlouvou.

S touto námitkou se Rada neztotožňuje. V rámci napadeného rozhodnutí je konstatováno, že v Rámcové smlouvě je formulováno ujednání o nemožnosti odvolání plné moci po celou dobu trvání této smlouvy až do okamžiku jejího zániku a dále že nebyly platně sjednány důvody pro odvolání zmocnění. Tyto závěry jsou zcela správné, Energetickému regulačnímu úřadu lze vytknout toliko to, že neplatnost ujednání konstatoval, aniž by byly zcela zřejmé jeho úvahy, na základě kterých následek neplatnosti ujednání vyvodil. Ostatně na tento nedostatek v důsledku navazuje odpůrcova argumentace uplatněná v rozkladu, kterou upozorňuje, že svým závěrem Energetický regulační úřad zjevně popírá smluvní volnost účastníků Rámcové smlouvy. K tomu je vhodné předeslat, že autonomie vůle není kategorií neomezenou, adresáti právních norem se vždy musí pohybovat v mantinelech kogentní právní úpravy, přičemž vybočení z nich se následně pojí s různými následky (především neplatností).

V bodu 9. Rámcové smlouvy je ujednáno: „*Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou s tím, že kterákoliv ze smluvních stran je oprávněna ji vypovědět s šestiměsíční výpovědní dobou. (...) Touto smlouvou si Poskytovatel a Odběratel výslovně sjednávají, že Poskytovatel bude zastupovat Odběratele při uzavírání smluv a dodatků ke smlouvám na dodávky energetických komodit a pro OM Odběratele (...), ukončování takových smluv (...). Za tímto účelem vystaví Odběratel Poskytovateli plnou moc ve shora uvedeném rozsahu. Touto smlouvou si Poskytovatel a Odběratel výslovně sjednávají, že plnou moc shora lze odvolat pouze písemně, a to pouze z důvodu, že tato smlouva pozbyla účinnosti, a to s účinky odvolání plné moci v případě ukončení této smlouvy výpovědí ke dni pozbytí účinnosti této smlouvy a v ostatních případech pozbytí účinnosti této smlouvy ke dni doručení písemného oznámení o odvolání plné moci Poskytovateli. Ke dni ukončení účinnosti této smlouvy v případě jejího ukončení výpovědí, resp. v ostatních případech pozbytí účinnosti této smlouvy ke dni, kdy se o pozbytí účinnosti této smlouvy Poskytovatel dozví plná moc zaniká, i když nebyla odvolána nebo vypovězena. (...)*“.

Toto ujednání je nezbytné posoudit podle jeho obsahu (§ 555 občanského zákoníku), neboť určující není označení právního jednání, účelem výkladu obsahu právního jednání je vždy nalezení skutečné vůle jednajících. Z posuzovaného ujednání v tomto směru vyplývá, že pokud zanikne Rámcová smlouva výpovědí (slovy smlouvy dojde k „pozbytí účinnosti“), zanikne plná moc, i pokud nebyla odvolána nebo vypovězena. Zánik právního vztahu založeného Rámcovou smlouvou v důsledku uplynutí výpovědní doby po podání výpovědi tak automaticky znamená zánik udělené plné moci. Pokud je ujednáno, že plnou moc lze odvolat pouze z důvodu, že smlouva pozbyla účinnosti, přičemž je zároveň sjednáno, že pozbytím účinnosti dochází k zániku plné moci automaticky, pak je evidentní, že po dobu samotného trvání právního vztahu založeného Rámcovou smlouvou není odvolání plné moci možné. Vůle navrhovatelky k odvolání plné moci po dobu trvání smluvního vztahu je irrelevantní, v jejích možnostech vůbec není plnou moc po tuto dobu odvolat. V tomto ohledu je tak závěr prvostupňového orgánu o tom, že byla sjednána nemožnost odvolání plné moci, zcela příslušný.

Podle § 442 občanského zákoníku platí: „*Zmocnitel se nemůže vzdát práva odvolat zmocnění, ujednají-li si však strany pro jeho odvolání určité důvody, nelze zmocnění odvolat z jiného důvodu. To neplatí, má-li zmocnitel pro odvolání zmocnění zvlášť závažný důvod.*“ Smyslem této úpravy je vyjádřit zásadní nemožnost vzdát se práva na odvolání zmocnění, která může být omezena toliko ujednáním určitých důvodů, ve vztahu k nimž se zmocnitel vzdává práva odvolat zmocnění. Jak uvádí odborná literatura, pokud jde o důvody odvolání, lze vycházet z autonomie vůle stran, nicméně v zásadě by takto vymezené důvody neměly způsobovat, že bude zmocnitel nepřiměřeně a příliš dlouho omezen ve svobodě odvolat zmocnění [Lavický, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1391].

Ustanovení § 442 občanského zákoníku je přitom ustanovením kogentním (srov. § 1 odst. 2 občanského zákoníku), od kterého není možné se smluvně odchýlit, tedy ve smlouvě není možné sjednat neodvolatelnost zmocnění. Sjednány mohou být pouze důvody pro odvolání zmocnění, které samy mohou být následně posuzovány z pohledu platnosti (např. pro rozpor s dobrými mravy), nadto i při sjednání omezujících důvodů pro odvolání zmocnění zůstává možnost odvolat zmocnění ze zvlášť závažného důvodu. Kogentnost nevyplývá pouze ze zákonodárcem zvolené formulace, nýbrž lze dovést i teleologicky, neboť účelem právní normy bylo zjevně ochránit možnost autonomního rozhodování zmocnitele o tom, jaké právní jednání ho má zavazovat, když tato vůle má vyplývat především z jeho vlastního vnitřního přesvědčení, nikoli z vlastního rozhodnutí zmocněnce v okamžiku, kdy o zastupování ztratí zmocnitel zájem. Obecná nemožnost vzdát se práva na odvolání zmocnění vychází také ze skutečnosti, že zmocnění vyžaduje určitý vztah důvěry mezi zmocnitelem a zmocněncem, v zásadě proto pro něj nemá být obtížné zmocnění odvolat [Lavický, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář.* 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1402]. Vzhledem k tomu, že v bodu 9. Rámcové smlouvy byla ujednána nemožnost odvolání plné moci, bylo toto ujednání v rozporu s § 442 občanského zákoníku.

Následkem porušení kogentní normy může být nejen neplatnost (ať už relativní či absolutní), ale dokonce v určitých případech i zdánlivost. V napadeném rozhodnutí prvostupňový orgán sám konstatuje, že Rámcová smlouva je smlouvou spotřebitelskou, nicméně následně z toho nevyvozuje žádné odpovídající právní závěry. Je přitom zřejmé, že stran sjednání neodvolatelného zmocnění v rozporu s právní úpravou přichází do úvahy aplikace především § 1813 a § 1815 občanského zákoníku. Podle § 1813 občanského zákoníku

platí, že se má za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele; to neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Podle § 1815 občanského zákoníku potom platí, že k nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá.

Podle Rámcové smlouvy mají obě smluvní strany možnost smluvní vztah ukončit výpovědí s šestiměsíční dobou, přičemž po dobu plynutí výpovědní doby mají obě smluvní strany nadále plnit povinnosti vyplývající z Rámcové smlouvy - zprostředkovatel smlouvy má zajišťovat výběr dodavatele dle určitých kritérií a uzavřít s ním smlouvu za navrhovatelku, navrhovatelka mu má za tím účelem poskytovat veškerou součinnost atd. Odvoláním zmocnění bez jakýchkoliv omezení pro navrhovatelku znamená, že v podstatě znemožní plnění smluvního vztahu mj. stran uzavření smlouvy s dodavatelem zprostředkovatelem v jejím zastoupení. V tomto ohledu je však třeba zohlednit, že možnost odvolat zmocnění vychází z práva zmocnitele na sebeurčení, vyloučení možnosti odvolat zmocnění je závažným zásahem do autonomie vůle zmocnitele. Jakékoli omezení možnosti odvolat zmocnění stanovením důvodů musí z pohledu platnosti odpovídat především zájmu stran na trvalosti a stabilitě zastoupení, přičemž taková potřeba bude vyplývat zejména ze základního právního vztahu mezi zmocněncem a zmocnitelem (k tomu srov. Bártů, J. *Omezení práva odvolat plnou moc ve smlouvách se zprostředkovatelem energií*. Právní rozhledy č. 21/2020, s. 746 a násl.). Rámcová smlouva je uzavírána ve prospěch spotřebitele v tom smyslu, že má vést k optimalizaci nákladů na pořízení energií (tak je ostatně Rámcová smlouva nazvána), a to tím, že zprostředkovatel zajistí výběr dodavatelů a s vhodným dodavatelem následně uzavře za navrhovatelku smlouvu. Rámcová smlouva má vést k tomu, že spotřebiteli bude zajištěno uzavření smlouvy s optimálním dodavatelem, přičemž zprostředkovatel mu má pomoci především s jeho výběrem. V žádném směru proto není obhajitelné, aby spotřebitel nemohl o svém dodavateli rozhodnout samostatně, podle svého vlastního uvážení. Nelze proto přisvědčit odpůrci, že neodvolatelnost zmocnění je proporcionální k ochraně legitimních zájmů sledovaných Rámcovou smlouvou.

K tomu je vhodné dále doplnit, že pro smlouvy příkazního typu se podpůrně přiměřeným způsobem aplikují ustanovení o příkazu (§ 2444 občanského zákoníku), z čehož je třeba vyjít i v případě posuzované Rámcové smlouvy jako smlouvy smíšené. Podle § 2443 občanského zákoníku obecně platí, že příkazce může příkaz odvolat podle libosti, nahradí však příkazníkovi náklady, které do té doby měl, a škodu, pokud ji utrpěl, jakož i část odměny přiměřenou vynaložené námaze příkazníka. Toto ustanovení vyjadřuje základní podstatu příkazu, kdy nedává smysl, aby příkazce nechával příkazníka vykonávat činnost, na jejímž obstarání již nemá zájem. Z uvedeného tedy vyplývá, že odvoláním příkazu stejně jako odvoláním zmocnění může příkazce/zmocnitel dosáhnout téhož, tedy zabránit tomu, aby za něj zmocněnec/příkazník dále právně jednal, což je plně v souladu s jeho právem na sebeurčení, s právem svobodně rozhodovat o tom, jaké právní jednání ho má zavazovat. Právní úprava občanského zákoníku počítá v takových případech jak s úhradou poměrné části odměny, tak případně náhradou nákladů či náhradou škody, čímž má být vyvážen poměr mezi volností odvolat příkaz a právě skutečností, že příkazník už mohl vynaložit určité úsilí.

V tomto případě je tak evidentní, že ujednáním, které je v rozporu s kogentní normou, došlo k vychýlení v rámci smluvního vztahu odpovídající smlouvě příkazního typu v neprospěch spotřebitele, který má výrazně zhoršené právní postavení, než jaké by měl podle příslušné právní úpravy. Tímto způsobem tak vznikla významná nerovnováha v právech

a povinnostech mezi smluvními stranami, k omezení spotřebitelových práv došlo závažným způsobem. S ohledem na konstrukci smlouvy jako jakési přihlášky, která zajistí optimalizování nákladů na pořízení energií, spotřebitel nemohl rozumně očekávat, že jeho autonomie vůle bude stran uzavírání dodávkových smluv omezena natolik zásadním způsobem, jde tudíž o významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele, která byla založena nepřiměřeným způsobem.

Následkem nepřiměřeného ujednání je jeho zdánlivost (§ 1815 ve spojení s § 554 občanského zákoníku). Navrhovatelka se ujednání nedovolávala (právě naopak), ujednání tedy nemá žádné právní účinky a navrhovatelka nebyla v možnosti odvolat zmocnění nijak omezena. Odvolání plné moci učiněné navrhovatelkou tak způsobilo zamýšlené právní účinky spočívající v zániku zástupčího oprávnění (§ 448 občanského zákoníku).

Pro úplnost Rada uvádí, že správný byl i navazující závěr prvostupňového orgánu o tom, že v důsledku odvolání zmocnění nemohlo dojít k uzavření Smlouvy o dodávce s odpůrcem tak, aby zavazovala navrhovatelku. Prvostupňový orgán se sice opírá pouze o usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1451/2007 ze dne 17. června 2008, nikoli o konkrétní právní úpravu, přesto je však tento závěr odpovídající danému případu. Ochrana třetích osob je upravena v několika ustanoveních občanského zákoníku, obecně v § 440 občanského zákoníku a speciálně pro určité případy v § 444 a § 446 občanského zákoníku. V daném případě nedošlo ze strany zmocnitele v dobrověrné třetí osobě k vyvolání domněnky existence práva zmocněnce jednat za zmocnitele (§ 444 občanského zákoníku), ani k excesu v zástupčím oprávnění (§ 446 občanského zákoníku). Důsledky jednání zmocněnce jménem zmocnitele poté, co jeho zástupčí oprávnění zaniklo, je tak třeba posoudit podle obecného § 440 občanského zákoníku, podle něhož platí: *„Překročil-li zástupce zástupčí oprávnění, zavazuje právní jednání zastoupeného, pokud překročení schválí bez zbytečného odkladu. To platí i v případě, kdy za jiného právně jedná osoba, která k tomu není oprávněna.“* Vzhledem k tomu, že navrhovatelka právní jednání neschválila, není ve smyslu § 440 občanského zákoníku právním jednáním učiněným zprostředkovatelem zavázána. Právní vztah ze Smlouvy o dodávce tedy mezi navrhovatelkou a odpůrcem skutečně nevznikl.

Odpůrce konečně také poukazuje na kolizi zájmu mezi navrhovatelkou a jejím právním zástupcem, přičemž připomíná § 437 občanského zákoníku, podle kterého zastupovat jiného nemůže ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného, ledaže při smluvním zastoupení zastoupený o takovém rozporu věděl nebo musel vědět. Ani této námitce Rada nemůže přisvědčit. Odpůrce zjevně nerozlišuje mezi zastoupením hmotněprávním a procesním. Otázka zastupování v rámci sporného správního řízení se řídí správním řádem, konkrétně je účastníkovi umožněno zvolit si zmocněnce. Účastník je tak zastoupen na základě plné moci podle § 33 správního řádu.

Úprava obsažená ve správním řádu neobsahuje žádné ustanovení podobné § 33 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), podle kterého platí, že zástupce účastníka nemůže být ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného. Je třeba připustit, že do úvahy přichází analogická aplikace tohoto ustanovení. Zároveň je však třeba konstatovat, že rozpor v zájmech i v rámci občanského soudního řízení musí být postaven najisto, tedy musí existovat a musí být v řízení zjištěn, hypotetické úvahy nepostačují. Ke střetu procesněprávních zájmů mezi zástupcem a zastoupeným účastníkem řízení může dojít jednak tehdy, když existuje střet zájmů z pohledu civilního práva hmotného, a jednak tehdy, existuje-li konflikt zájmů v oblasti práva procesního,

který se projeví tak, že zástupce účastníka může procesním jednáním uskutečněným jeho jménem navodit pro sebe nebo pro jinou osobu, kterou v řízení rovněž zastupuje, výrazně příznivou změnu v procesních právech a povinnostech, a to na úkor účastníka, kterého zastupuje (např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 90/2017).

I pokud by tedy byl učiněn závěr, že § 33 odst. 2 občanského soudního řádu je analogicky aplikovatelný i v rámci správního řízení, pak není jasné, na základě čeho odpůrce vyvozuje, že zájmy navrhovatelky a jejího zmocněnce v rámci řízení jsou v rozporu. Odpůrce spekuluje o tom, že zmocněnec má zájem na tom, aby se navrhovatelka stala jeho zákaznicí, pak ale mají naopak navrhovatelka a zmocněnec zájem zcela stejný, který v rámci sporného řízení má vést k autoritativnímu deklarování nevzniknutí právního vztahu na základě Smlouvy. Odpůrce spíše míří k jakýmsi vnitřním pohnutkám zmocněnce navrhovatelky, ty však nejsou z pohledu řešené otázky relevantní.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 a § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo založeno na správném posouzení sporné otázky, byť mu bylo možno vytknout určité nedostatky v odůvodnění. Tyto nedostatky však bylo možno odstranit v rámci tohoto rozhodnutí, aniž by byla dotčena zásada dvojinstančnosti. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí bylo věcně správné a v souladu s právními předpisy, Rada rozklad podaný odpůrcem zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

 prostřednictvím SIMPLY ENERGY – Partner v energetice s.r.o.
Utylis Energie s.r.o., prostřednictvím Mgr. Tomáše Bejčka